

TEMPLO MARIANO DO GRISATEL

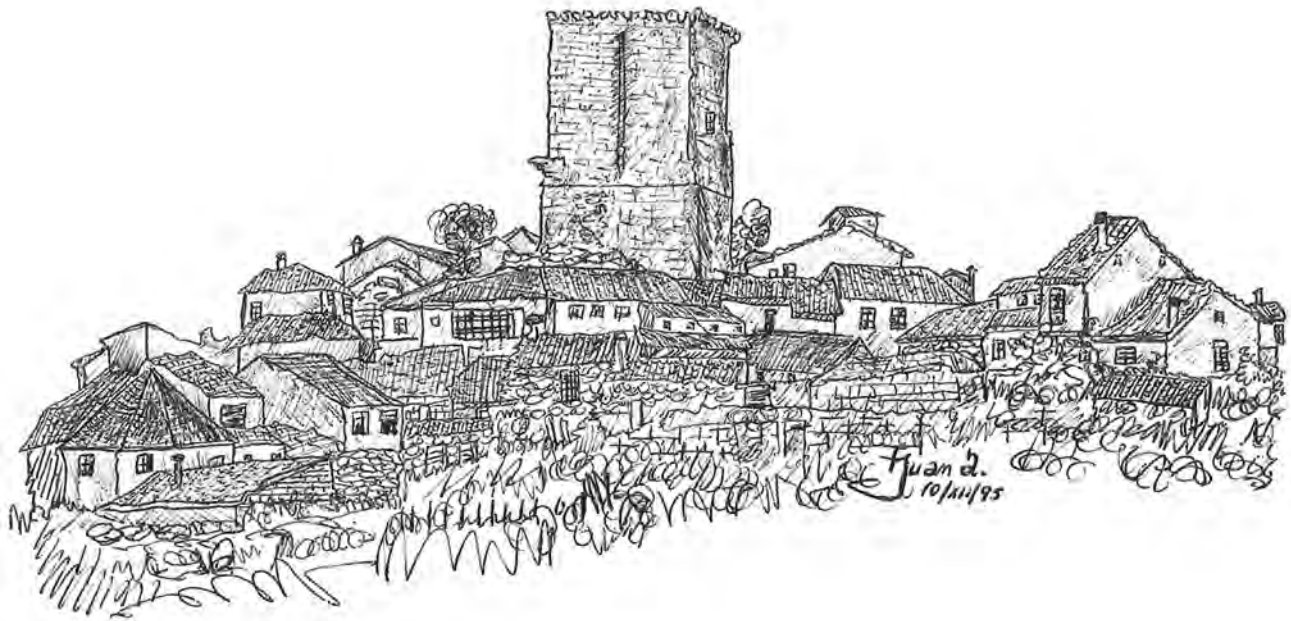
Juan Andrés Hervella

 vintecatro quilómetros de Ourense cidade e dous da capitalidade do Concello Celanova, partido do quilómetro cero da estrada autonómica 540, axiña se achega ó bonito burgo histórico medieval de Vilanova dos Infantes, lugar de asento dun dos santuarios máis populares da nosa provincia. O interior do recinto relixioso alberga ou desgraciadamente albergou a venerada talla da que se coñece como a representación máis cativa da Nai de Deus; pequena imaxe dentro dun bloque elíptico de cristal do tamaño dun ovo de pomba, sen marcas aparentes de soldadura contendo no seu interior, visible por ambas caras, unha minúscula imaxe da Nosa Señora; toda a reliquia se atopa protexida, a modo de relicario, por un ostensorio construído en prata sobredourada.

A fermosa vila de Vilanova se sitúa estratexicamente sobre un outeiro presidida pola vella e maciza torre do homenaxe, resto

J.A.H.
20/09/95.

do antigo castelo pertencente o poderoso liñaxe dos condes de Monterrei. Destruído durante as Guerras Irmandiñas foi reconstruído no ano 1481; actualmente, trala oportuna remodelación pasou a converterse en Oficina de Turismo resultando o mellor expositor permanente da riqueza, tanto artística como cultural, existente en toda a bisbarra celanovense.

A vila aínda na actualidade conserva parte da súa estrutura medieval presente nas súas estreitas e empedradas rúas así como nas prazas ás que se asoman interesantes mansións populares de marcado valor etnográfico, algunhas decoradas cos mudos símbolos heráldicos dos seus vedraños e fidalgos moradores.

Fontes, cabaceiros igrexa, cruceiros, palco da música, petos e curiosas covas de orixe descoñecido decoran a paisaxe desta tranquila vila pertencente, no seu orixe, á poderosa familia do santo bispo, Rosendo.

Formada como concello propio permaneceu independente ata a súa fusión có seu veciño de Celanova, no ano 1927.

SANTUARIO DO CRISTAL

Situado no barrio do Cristal a carón da estrada a igrexa barroca da Nosa Señora vinculándose o seu nacemento ca milagreira aparición da imaxe de Nai de Deus, a un labrador vilanovés aló polo no ano 1650. As primeiras noticias documentais da súa existencia datan de mediados do século XVII, sen consignar de xeito claro, o tipo de construción relixiosa ergueita: hermida, pequena capela ou igrexa.¹

Nunha segunda etapa constructiva, sobre o ano 1751, eliminase a primeira edificación da cabeceira refacéndoa esta de novo o canteiro Carlos Vidal, ca cubre con unha bóveda da aresta sobre arcos apuntados, con decoración en estrela con cinco claves,

1. Arquivo Parroquial Vilanova dos Infantes. Libro de Visitas. Ano 1660.

2. Arquivo Histórico Provincial de Ourense. Protocolo Francisco Villanueva.1751

toda ela máis ampla, eso si respectando o primitivo corpo. ²

Na terceira etapa, correspondente co ano 1771, sen a penas modificar a capela maior, trala desfeita do primitivo corpo da igrexa, reedifícase de novo o templo con bóveda de canón na nave apoiado sobre grosas pilastras laterais de orde dórico. Tres fiestras por parede e dúas portas marcan ou delimitan os tramos en que se divide a nave, permitindo gañar máis espacio e dar maior suntuosidade ó santuario.

A fachada está a porta principal de acceso, adintelada sobre a que se sitúa un tímpano triangular do que sobresaie unha fornecela contendo unha talla pétrea da Virxe titular do templo, do que autor o escultor Nicanor Carballo. Por riba no eixe central atópase unha grande fiestra cadrada que ilumina á tribuna. Da remate á fachada a alta torre das campás formada por dous corpos decrecentes rematados nun capulín a rodea a súa base un balcón con balaústres. Completa o barroquismo da bonita e traballada fachada sendas torres circulares situadas a ambos extremos do campanario. ³

A derradeira etapa constructiva corresponde ca construción, no ano 1914, da capela norte do cruceiro, máis baixa ca nave e aberta cara o cruceiro con pedra provinte de Moreiras e Soutopenedo. Foron os mestres canteiros: Eliseo e Frutuoso Campos, de Viveiro e Vilanova respectivamente. En xaneiro do ano 1927 deu comezo a capela sur o mestre canteiro Luís Campos Álvarez, de Vilanova, empregada para servir de capela funeraria dos benfeitores do santuario: Gervasio Cuquejo, Victor Manuel Fernández maila súa dona Eugenia, o custo da mesma foi de 10.000 pesetas. ⁴

3. Arquivo Parroquial Vilanova dos Infantes "Apuntes soltos". Ano de 1771.

4. Arquivo Parroquial Vilanova dos Infantes. "Libro Santuario do Cristal" 1827.